

УДК 336:338

М. В. Савченко

У. П. Братчук

ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ

Статтю присвячено визначенню глобальних трендів трансформації світової фінансової архітектури. Розглянуто погляди вчених на термін «світова фінансова архітектура», вивчено інституційний та економічний аспект цього терміну в контексті фінансової глобалізації.

Визначено, що глобальна економіка знаходиться на етапі значних фінансових та валютних криз, що супроводжуються слабкістю фінансового сектора в країнах з ринками, що розвиваються, збільшенням чисельності офішорних фінансових центрів, обмеженням можливості міжнародних інститутів у наданні фінансової підтримки країнам, що розвиваються тощо.

Обґрунтовано, глобальна фінансова архітектура та необхідність її трансформаційних зрушень напряду залежить від тенденцій на світовому фінансовому ринку та стабільності світової економіки, яка останніми роками переживає кризові явища.

Надано аналіз тенденцій світових цін на сировинні товари, що детермінує високу інфляцію споживчих цін, яка є особливо високою в країнах, що розвиваються. Визначено, що національні регулятори розвинених країн застосовують більш жорстку монетарну політику та згортають заходи підтримки економіки.

Зроблено висновок, що ситуація на світових товарних ринках, висока інфляція, зростання вартості запозичень і слабше зростання провідних економік суттєво підривають перспективи зростання країн, що розвиваються. Ця група країн знаходиться у більш несприятливому стані, ніж інші і підривають глобальну стабільність світової фінансової архітектури. Необхідним є проведення стабілізаційних заходів якщо показники інфляції будуть зростати не лише в країнах, що розвиваються, але й у розвинених країнах також, чий дестабілізаційний вплив на глобальну економічну систему буде більш вражаючим.

Ключові слова: *глобалізація, фінанси, фінансова архітектура, інфляція, ключова ставка центрального банку, монетарна політика.*

DOI 10.34079/2226-2822-2022-12-23-100-108

Постановка проблеми. Однією з найважливіших особливостей розвитку сучасного світу є глобалізація. Процеси глобалізації впливають на найрізноманітніші аспекти нашого життя – економіку, політику, культуру, ідеологію, безпеку, навколишнє середовище. Економічний вимір глобалізації включає в себе набагато збільшені за останні десятиліття міждержавні потоки товарів і послуг, капіталу та інформації, а також інтернаціоналізацію виробничих процесів та мобільність людей в міжнародному масштабі. У цілому, глобалізацію світової економіки можна охарактеризувати як посилення взаємозалежності національних економік, взаємовплив і взаємопереплетення різних сфер і процесів у світовому господарстві.

Процесу становлення глобальної економіки та фінансової глобалізації не можна уникнути. Фінансова глобалізація виступає детермінантом глобалізаційних процесів, вона якісно й кількісно змінює інституційне середовище світової фінансової системи. Характерною особливістю фінансової глобалізації є можливість вільного руху

фінансового капіталу, становлення єдиного ринку та тісна взаємодія країн. Під впливом загальносвітових трансформацій змінюється і глобальна фінансова архітектура. Питання визначення сучасних глобальних трендів цих трансформацій є актуальним для світу загалом та України зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням структури та тенденцій світової фінансової архітектури присвячено роботи багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, таких, як А. Вожжова (Вожжов та Гринько, 2012), М. Житар (Житар, 2019), Т. Повод (Повод та Адвокатова, 2020), М. Савченко (Савченко та Братчук, 2022) та інші. Однак, завжди актуальним залишається питання сучасних глобальних трендів світової фінансової архітектури.

Метою дослідження є визначення глобальних трендів світової фінансової архітектури.

Виклад основного матеріалу. Термін «світова фінансова архітектура» з'явився у 1990-х роках в умовах посилення кризових явищ і необхідності підвищення ефективності контролю за ситуацією на фінансових ринках. Світова (міжнародна) фінансова архітектура – це сукупність визнаних міжнародних стандартів і принципів функціонування фінансового сектора, а також засобів діагностики його ефективності. Йдеться насамперед про низку правил, які використовують для оцінювання стабільності фінансових ринків та їх секторів (Савченко та Братчук, 2022).

Уперше термін «фінансова архітектура» був озвучений під час виступу президента США Б. Клінтона в Нью-Йоркській раді із зовнішніх зв'язків (New York's Council on Foreign Relations) у вересні 1998 року. Тоді він закликав країни Великої сімки адаптувати міжнародну фінансову архітектуру до ХХІ століття. Майже тоді сценарій реформування світового валютного порядку був викладений міністром фінансів Великобританії Г. Брауном у статтях «Нова глобальна фінансова архітектура» (стаття Дж. Сороса під такою ж назвою була опублікована в «Вопросах економіки» наприкінці 2000 року) і «Будівництво міцної світової фінансової системи».

Можна погодитися з думкою А. Вожжова, який вважає, що архітектура сама по собі включає не лише «регулятор» фінансових процесів (інститути), а й структури (організації), що визначають вектор і стандарти регулювання. У багатьох визначеннях відсутні елементи ринкової системи, діяльність яких організовується за певною схемою і в сукупності з регламентуючими організаціями та заходами формує нову архітектуру фінансового простору: фінансові установи й агенти (суб'єкти підприємництва й населення), а також ринки, на яких вони функціонують, та їхні взаємозв'язки (Вожжов та Гринько, 2012).

Український дослідник М. Житар пропонує розглядати поняття «фінансова архітектура економіки», з одного боку, як інституційну матрицю національної фінансової системи із чітко вибудованою конструкцією упорядкованих складових компонентів, функціональних взаємозв'язків між ними, питомої ваги та пропорцій організаційних, фінансово-економічних та інституціональних відносин у загальній ємності національної економіки з урахуванням впливу змін зовнішнього середовища; з іншого – як сукупність інститутів, норм, правил, законів, домовленостей тощо – соціальних, політичних, формальних і неформальних, за допомогою яких формуються взаємовідносини суб'єктів фінансово-економічної діяльності, що забезпечують ефективне функціонування та стійкість фінансової системи у динаміці розвитку, наведемо власне бачення щодо її структурних компонентів із характеристикою взаємозв'язків між ними (Житар, 2019).

За економічною будовою фінансова архітектура – сукупність державних фінансів, фінанси суб'єктів підприємницького сектора, фінанси домогосподарств, міжнародні фінанси та фінансовий ринок. За організаційно-правовим складом фінансова архітектура –

це сукупність централізованих і децентралізованих фінансів і фінансова інфраструктура, що є більш ємною щодо попереднього виду конфігурації структурних компонентів фінансової архітектури (Лісничук, 2022).

Глобальна економіка та ринки переживають сьогодні незвичайний час. Повторювані глибокі фінансові та валютні кризи; слабкість фінансового сектора в країнах з ринками, що розвиваються; збільшення чисельності офшорних фінансових центрів; обмежені можливості міжнародних інститутів у наданні фінансової підтримки країнам, що розвиваються, в порівнянні з розмірами приватного капіталу; поява нового класу міжнародних інвесторів. Збільшення кількості інвестиційних інститутів, фінансових інструментів і обсягу операцій визначили необхідність реформування світової фінансової системи (Савченко та Братчук, 2022).

Необхідно зазначити наступні недоліки фінансової глобалізації, з якими стикається світова економіка:

- асиметричність результатів для різних груп країн (переваги отримують лише розвинуті країни), що призводить до виникнення конфліктів на регіональному, національному та інтернаціональному рівнях;

- нестабільність світової фінансової системи, що спричиняє регіональну та глобальну нестабільність через взаємозалежність національних фінансових систем на світовому рівні;

- зниження регуляторної ролі національних держав, що підсилює значення наднаціональних утворень та впливу ТНК (Повод та Адвокатова, 2020);

- дестабілізація економіки через масовий відтік капіталу, що призводить до підризу стабільності курсу національної грошової одиниці та зниження золотовалютного резерву;

- зростання світової заборгованості країн за зовнішніми запозиченнями, що призводить до боргової залежності країн-боржників від країн-кредиторів;

- поширення використання офшорних зон у міжнародному бізнесі, що призводить до приховування неоподатковуваних коштів від національного та міжнародного контролю (Довгалюк, 2016).

Світова фінансова архітектура знаходиться під впливом структурних зрушень, важливість яких не тільки в них самих, але й в їх взаємодії, що визначає необхідність перегляду принципів її функціонування. На основі орієнтованого підходу до управління інституційним розвитком як ендегенним процесом, в ході якого процеси, в які вони залучені, можна визначити такі принципи функціонування світової фінансової архітектури:

1. Залучення всіх учасників інституціонального розвитку світової фінансової архітектури в ідентифікацію (визначення) проблеми. Недотримання даного принципу призводить до того, що рішення, яке не спирається на цей принцип, може бути заблоковано на будь-якій стадії інституційного процесу.

2. Зацікавленість усіх учасників інституційного розвитку світової фінансової архітектури у її зміні. Прозорість інституційного розвитку світової фінансової архітектури, у тому числі правил і процедур прийняття рішень та їх реалізації.

3. Захищеність основних цінностей та ключових інтересів учасників інституційного розвитку світової фінансової архітектури.

4. Багатоваріантність форм координації дій учасників інституційного розвитку світової фінансової архітектури (Савченко та Братчук, 2022).

Глобальна фінансова архітектура та необхідність її трансформаційних зрушень на пряму залежить від тенденцій на світовому фінансовому ринку та стабільності світової економіки, яка останніми роками переживає кризові явища.

Світова економіка переживає стабільно високу інфляцію – найвищу за останні десятиліття, на тлі загострення економічної та геополітичної невизначеності та збоїв на

енергетичних і товарних ринках, спричинених пандемією COVID-19 і триваючою війною Росії в Україні. Після світової фінансової кризи, коли інфляційний тиск був приглушений, центральні банки роками підтримували процентні ставки на надзвичайно низькому рівні, а інвестори звикли до середовища з низькою волатильністю.

Глобальна інфляція підживлюється дефіцитом на енергетичних ринках і стає дедалі всеохоплюючою. Це активізувало ужорсточення монетарної політики, яке, утім, за очікуваннями, матиме короткостроковий характер. В умовах збереження шоків пропозиції та посилення світових фінансових умов, яке призвело до пригнічення й так слабкого попиту, протягом кількох кварталів спостерігатиметься глобальна рецесія. Надалі зростання глобального ВВП відновиться, проте залишатиметься млявим через повільне налагодження логістики та слабе пожвавлення світової торгівлі. Ціни на світових товарних ринках під тиском млявого економічного зростання знижуватимуться, однак доволі помірно через обмежене нарощування пропозиції, у тому числі внаслідок агресивних дій Росії.

У 2022 р. економіки країн у Північній Америці та Європі насамперед Центральної та Східній різко сповільнилися, зокрема через війну та пришвидшену нею інфляцію. Китайська економіка також сповільнилася, у тому числі через політику подолання COVID-19. Темпи зростання світової торгівлі у 2022–2023 рр. скоротяться з понад 10 % торік (відновлення після пандемії) до 2,5 % наступного року. У 2023 р. очікується подальше уповільнення найбільших економік світу – США, Євросони та Китаю, причому у деяких країнах Євросони, включно з Німеччиною та Італією, очікується спад.

Сповільнення світової економіки, «зерновий коридор» з України, фактичні та очікувані надходження газу та нафти від альтернативних постачальників знизили ціни на світових товарних ринках із рекордних рівнів першого півріччя 2022 р. (рис. 1). Так, ціни на зернові, включно на пшеницю та кукурудзу, знизилися від рекордних значень першого півріччя, зокрема, завдяки відновленню українського експорту. Очікується, що завдяки продовженню роботи «зернового коридору» та розширенню посівних площ у країнах Південної півкулі пшениця дешевшатиме далі. Ціни на сталь та залізну руду скорочувалися через млявий попит, спричинений сповільненням.

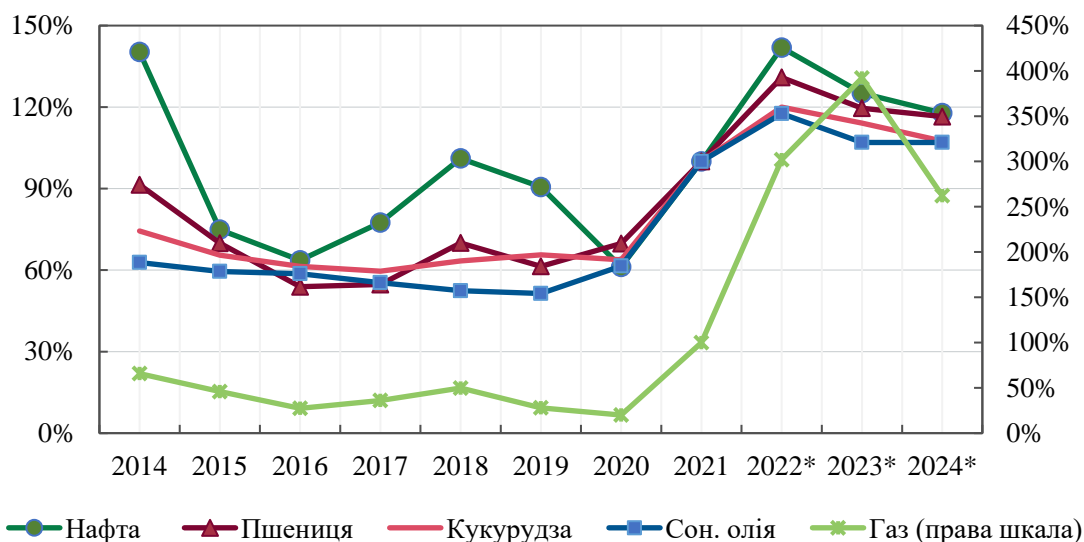

Рисунок 1. Світові ціни на сировинні товари, 2014–2024 рр.
 (2022–2024 рр. – проноз), 2021 = 100 %

Джерело: IMF, 2022.

Динаміка цін на нафту є низхідною передусім через уповільнення світової економіки. Попри російський шантаж, ціни на природний газ у Європі відчутно скоротилися завдяки м'якій погоді восени, заповненню газосховищ, збільшенню постачань з Норвегії та надходжень скрапленого газу (зокрема зі США, Катару, Алжиру та Австралії). Зниження цін на енергоносії є позитивним чинником також для України. Проте з початком холодного сезону ціни залишаються високими і волатильними.

Стабільність та полегшення фінансових умов сприяло економічному зростанню, але воно також сприяло прийняттю ризику та накопиченню фінансової вразливості. Зараз, коли інфляція досягла максимумів за десятиліття (рис. 2), монетарні органи в розвинутих економіках прискорюють темпи нормалізаційної політики, щоб запобігти закріпленню інфляційного тиску та зниженню інфляційних очікувань. Це змусило центральні банки надалі ужорсточувати монетарну політику та згортати заходи підтримки економіки.

Рисунок 2. Інфляція споживчих цін по групах країн за рівнем доходу, 2007–2021 рр., у % до попереднього року

Джерело: World Bank, 2022

Інфляція в США, попри уповільнення у серпні-вересні, значно перевищує довгострокову ціль, а рівень базової – більше ніж півроку стійко перевищує 5 % р/р. Тому ФРС агресивно підвищувала ставки (до 3–3.25 % у вересні). Очікується, що така політика разом із скороченням балансу активів триватиме й наступного року, але поступово пом'якшиться в міру затухання інфляційних шоків.

Інфляція в Єврозоні надалі зростала, насамперед через подорожчання енергії. Причому високі ціни на енергію були наслідком не лише рекордних цін на природний газ, але й аномально високої маржі переробки дизельного палива та маржі розподілу палива для приватного транспорту. Тому ЄЦБ продовжить підвищення ставок, а цикл посилення може завершитися на 2.25–2.5 %. У міру дії ефекту від посилення монетарної політики та вичерпання факторів пропозиції інфляція знизиться, але досягне цілі лише наприкінці 2024 року (IMF, 2022).

Інфляція в країнах, що розвиваються, також стрімко зростала, що спонукало їх центральні банки пришвидшити посилення монетарної політики. Натомість цикл посилення окремими ЦБ країн ЦСС, ймовірно, підійшов до завершення, зокрема в Угорщині, Польщі та Чехії. Утім, зростаючий тиск на валюти цих країн, зокрема внаслідок рішучих дій ФРС, може спонукати ЦБ відновити підвищення ставок. Винятками залишилися ЦБ Росії,

Туреччини, Китаю. Також усе більше країн, що розвиваються, визнають, що в короткостроковому періоді займуть вичікувальну позицію для аналізу впливу проведеного посилення на макроекономічну ситуацію в країні.

Більшість монетарних органів у всьому світі продовжують посилювати політику для приборкання інфляції та відновлення цінової стабільності. Державні регулятори у країнах, що розвиваються, почали підвищувати процентні ставки на початку 2021 р., та у 2022 р. продовжують цю політику на тлі зростання інфляції та валютного тиску, хоча й із значними регіональними відмінностями. У розвинутих економіках центральні банки прискорили нормалізацію. На ринках, що розвиваються, де політики вже почали підвищувати процентні ставки в 2021 р., посилення продовжувало йти в ногу зі зростанням інфляції та валютним тиском, який посилювався вищими ставками в Сполучених Штатах та інших країнах (рис. 3). Глобальна грошово-кредитна політика стала жорсткішою, кількість центральних банків, які підвищили облікову ставку, помітно зросла, але деякі відмінності заслуговують на увагу.

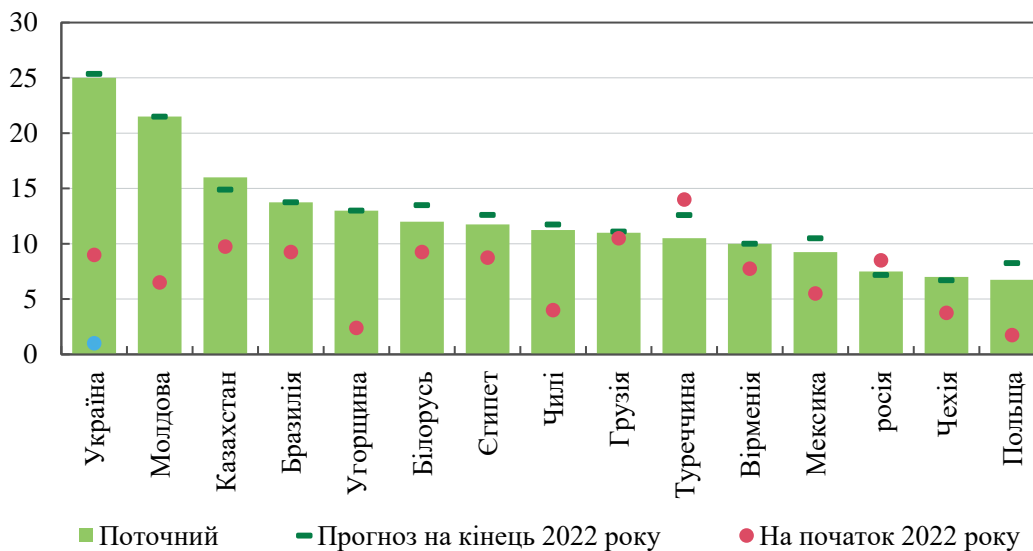

Рисунок 3. Ключові процентні ставки в окремих країнах, що розвиваються, %, 2022 р. – 2023 р. (прогноз)

Джерело: НБУ

Цикл посилення політики Федеральної резервної системи є лідером інших центральних банків у розвинутих економіках. Навпаки, в Японії контроль кривої дохідності продовжується. Серед ринків, що розвиваються, пом'якшення політики Народного банку Китаю різко відрізняється від інших країн. Зміцнення долара США може сприяти інфляційному тиску в деяких країнах і призвести до подальшого посилення політики в деяких країнах (IMF, 2022).

Висока інфляція, зростання вартості запозичень і слабше зростання провідних економік суттєво підривають перспективи зростання країн, що розвиваються. Ця група країн знаходиться у більш несприятливому стані, ніж інші і підриваються глобальну стабільність світової фінансової архітектури.

Тривалий період сприятливих фінансових умов призвів до стрімкого нарощування зовнішнього боргу урядами та нефінансовими компаніями переважно в іноземній валюті (становить близько 80 %). Однак більшість країн, що розвиваються накопичили достатні резерви для покриття потреб у зовнішньому фінансуванні. Лише у Туреччині та Аргентині, як і під час попередніх криз, обсяг резервів менший, ніж короткостроковий

зовнішній борг. Проте розширення дефіциту поточного рахунку через зростання цін на енергоносії та продовольство створює ризики й для багатьох інших країн, що розвиваються, зокрема Єгипту, Румунії, Грузії. Ще вразливішими є прикордонні ринки, зокрема Туніс, Ефіопія, Кенія, Гана, а Шрі-Ланка вже оголосила дефолт. Загалом 25 % країн, що розвиваються та 60 % країн із низьким доходом мають високий ризик або вже у стані боргової кризи.

У міру деескалації війни в Україні та налагодження глобальної логістики поживляться споживання та інвестиції, що призведе до активного відновлення економік країн, що розвиваються. Натомість у Китаї зниження попиту внаслідок жорстких карантинів, скорочення виробництва в енергоємних галузях і посилення рецесії в секторі житлової нерухомості стримуватимуть зростання економіки на прогнозованому горизонті попри суттєву державну підтримку.

За поточного ужорсточення світових фінансових умов за наявних масштабних боргового навантаження й розбалансованих бюджетних дефіцитах, виражена макроекономічна і фіскальна політика є ключовими чинниками послаблення негативного зовнішнього впливу.

Воєнна ситуація в Україні безумовно впливає на світові ринки. Масштаб та затяжний характер війни в Україні надалі підвищують ризики для світової економіки. Посилена війною глобальна інфляція та відповідне ужорсточення монетарної політики сповільнюють економіки та загрожують рецесією ключовим партнерам України. Проте фінансова, військова та гуманітарна допомога Україні лише посилюється, як і санкційний тиск на Росію. Ціни на світових товарних ринках дещо знизилися після рекордних рівнів першого півріччя 2021 р. та стабілізувались.

Висновки. Таким чином, на засадах проведеного дослідження можна зробити висновок, що у 2021–2022 рр. світова фінансова архітектура знаходиться у кризовому стані, що був викликаний спочатку пандемією COVID-19 з подальшим зниженням ділової активності, а у 2022 р. військовими діями Російської Федерації в Україні. Сучасні трансформаційні процеси у глобальній фінансовій системі направлені на нівелювання результатів зазначених кризових явищ. Передусім, найбільшою проблемою є стабільно висока інфляція – найвища за останні десятиліття, на тлі загострення економічної та геополітичної невизначеності та збоїв на енергетичних і товарних ринках. На сьогоднішній день, найбільш постраждалими є країни, що розвиваються, проте значні показники інфляції також і у розвинених країнах. Дії національних фінансових регуляторів направлені на підтримку монетарної стабільності та попиту на національних та глобальних ринках. З іншого боку, інститути глобальної фінансової архітектури для підтримки стабільності світової фінансової системи мають бути готові проводити відповідні стабілізаційні заходи у разі, якщо показники інфляції будуть зростати не лише в країнах, що розвиваються, але й у розвинених країнах також, чий дестабілізаційний вплив на глобальну економічну систему буде більш вражаючим.

Бібліографічний список

- Вожжов, А. та Гринько, О., 2012. Про архітектуру фінансового стимулювання економічного зростання. *Вісник НБУ*, 5, с. 22–29.
- Довгалюк, В. В., 2016. Роль фінансової глобалізації у розвитку фінансового ринку. *Ефективна економіка*, 7. Доступно за: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_7_26> [Дата звернення 2 вересня 2022].
- Житар, М. О., 2019. Фінансова архітектура національної економіки: конфігурація та структурні компоненти. *Проблеми економіки*, 3(41). DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-3-194-201>

- Ліснічук, О. А., 2022. Особливості та наслідки фінансової глобалізації в Україні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. 25(53), с. 95–101. Острог: Вид-во НаУОА.
- Повод, Т. М. та Адвокатова, Н. О., 2020. Сучасні тенденції фінансової глобалізації «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», 3, с. 21–29. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.3>
- Савченко, М. та Братчук, У., 2022. Концептуальні засади інституційного розвитку світової фінансової архітектури [online]. *Галицький економічний вісник*, 2(75), с. 112–121. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.02
- IMF, 2022. *Global financial stability report. Navigating the High-Inflation Environment* [online]. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2022/10/11/global-financial-stability-report-october-2022> [Дата звернення 5 вересня 2022].
- World Bank, 2022. *World development indicators* [online]. Available at: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#> [Дата звернення 5 вересня 2022].

References

- Dovhalyuk, V. V., 2016. Rol' finansovoyi hlobalizatsiyi u rozvytku finansovoho rynku [The role of financial globalization in the development of the financial market]. *Efektivna ekonomika*, 7, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_7_26 [Accessed 2 September 2022] (in Ukrainian).
- IMF, 2022. *Global financial stability report. Navigating the High-Inflation Environment* [online]. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2022/10/11/global-financial-stability-report-october-2022> [Accessed 5 September 2022].
- Lisnichuk, O. A., 2022. Osoblyvosti ta naslidky finansovoi hlobalizatsii v Ukraini. [Peculiarities and consequences of financial globalization in Ukraine]. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". "Economics" series: a scientific journal*, 25(53), p. 95–101. Ostrog: NaUOA (in Ukrainian).
- Povod, T. M. and Advokatova, N. O., 2020. Suchasni tendentsiyi finansovoyi hlobalizatsiyi [Modern trends of financial globalization]. *Tavriyskyi scientific bulletin. Series: Economy*, 3, p. 21–29. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.3> (in Ukrainian).
- Savchenko, M. and Bratchuk, U., 2022. Kontseptualni zasady instytutsiinoho rozvytku svitovoi finansovoi arkhitektury [Conceptual fundamentals of institutional development of world financial architecture]. *Galician economic journal*, 75(2), pp. 112–121 (in Ukrainian).
- Vozhzhov, A. and Grynko, O., 2012. Pro arkhitekturu finansovoho stymuliuвання ekonomichnoho zrostannia [About the architecture of financial stimulation of economic growth]. *Bulletin of the NBU*, 5, p. 22–29 (in Ukrainian).
- World Bank, 2022. *World development indicators* [online]. Available at: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#> [Accessed 5 September 2022]
- Zhitar, M. O., 2019. Finansova arkhitektura natsionalnoi ekonomiky: konfihuratsiia ta strukturni komponenty. [Financial architecture of the national economy: configuration and structural components]. *Problems of the economy*, 3(41). DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-3-194-201> (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 10.05.2022 р.

M. Savchenko
U. Bratchuk

GLOBAL TRENDS OF TRANSFORMATION OF WORLD FINANCIAL ARCHITECTURE

The article is devoted to the determination of global trends of the world financial architecture transformation. The views of scientists on the term "world financial architecture" were considered, the institutional and economic aspect of this term was studied in the context of financial globalization.

It was determined that the global economy is at the stage of significant financial and currency crises. This is accompanied by the weakness of the financial sector in emerging markets, the increase in the number of offshore financial centres, the limitation of the international institutions' ability to provide financial support to developing countries, etc.

Reasonably, the global financial architecture and the need for its transformational shifts directly depends on the trends in the world financial market and the stability of the world economy, which has been experiencing crisis phenomena in recent years.

The global economy is experiencing persistently high inflation, the highest in last decade, amid heightened economic and geopolitical uncertainty and disruptions in energy and commodity markets caused by the COVID-19 pandemic and Russia's ongoing war in Ukraine.

An analysis of world commodity price trends is provided. It determines the high inflation of consumer prices, that is especially high in developing countries. It was determined that the national regulators of developed countries apply a stricter monetary policy and curtail measures to support the economy.

It was concluded that the situation on the world commodity markets, high inflation, the increase in the cost of borrowing and the weaker growth of the leading economies significantly undermine the growth prospects of developing countries with emerging markets. This group of countries is in a more unfavourable condition than others and undermines the global stability of the world financial architecture. It is necessary to carry out stabilization measures if inflation indicators will grow not only in developing countries, but also in developed countries, whose destabilizing effect on the global economic system will be more impressive.

Key words: globalization, finance, financial architecture, inflation, key rate, monetary policy.